

Werelderfgoed, verhalen voor de toekomst

🕒 **Duur** 60 minuten (afhankelijk van onderzoek en verwerking)

🎯 **Lesdoel** De leerlingen verkennen erfgoed op internationaal niveau. Ze onderzoeken hoe werelderfgoed invloed heeft op wereldculturen en hoe religie, geschiedenis en burgerschap daarin samenkomen. Ze leren kritisch nadenken over behoud, keuzes en waarde van erfgoed in een mondiale context.

Verbindende leergebieden

- Oriëntatie op tijd, ruimte en samenleving
- Kunsthoudende oriëntatie (verbeelden, onderzoek, presenteren)
- Taalontwikkeling (informatie verwerken, mening verwoorden)
- Burgerschap (respect voor cultureel en religieus erfgoed wereldwijd)

Kerdoelen

Burgerschap

- 2 Diversiteit – Leerlingen herkennen en respecteren onderlinge verschillen.
- 4 Maatschappelijke betrokkenheid – Leerlingen oefenen actief burgerschap en sociale verantwoordelijkheid.
- 6 Maatschappelijke vraagstukken – Leerlingen verkennen de oorzaken en gevolgen van discriminatie en uitsluiting.

Nederlands

- 2A Luisteren en lezen met begrip – Leerlingen verzamelen en verwerken informatie over werelderfgoed.
- 3A Doelgericht spreken en schrijven – Leerlingen verwoorden hun mening en presenteren informatie.

Kunst en cultuur

- 1 Creatieve maak- en denkstrategieën – Leerlingen denken na over de betekenis van erfgoed.
- 4 Verbeelden en creëren – Leerlingen maken werkstukken over erfgoedlocaties.
- 6 Kunst en cultuur beleven – Leerlingen verdiepen zich in culturele waarden wereldwijd.

Mens en maatschappij

- 5 Historische ontwikkelingen – Leerlingen leren over het verleden en de betekenis ervan voor nu.
- 11 Omgeving en wereld – Leerlingen leren dat erfgoed wereldwijd gedeeld en beschermd wordt.

Benodigheden

- Wereldkaart of globe
- Afbeeldingen of posters van werelderfgoedlocaties
- Tablets of boeken met informatie over religieus en cultureel erfgoed
- Knutselmateriaal voor posters of expo
- Eventueel: gastspreker of (korte) video over UNESCO of erfgoedinstellingen

Introductie voor de leerkracht

In groep 7 zijn leerlingen in staat tot meer abstract denken: ze kunnen verbanden leggen tussen heden en verleden en tussen dichtbij en ver weg. Deze les biedt hun een mondiale kijk op erfgoed en laat zien dat geschiedenis en cultuur niet stoppen bij de landsgrenzen. Werelderfgoed is meer dan mooie plekken: het zijn dragers van identiteit, religie, macht en verhalen. Door zich te verdiepen in monumenten, rituelen of oude steden leren leerlingen dat behoud van erfgoed niet vanzelfsprekend is. Het vraagt keuzes, zorg en soms samenwerking tussen landen en volken.

In deze les worden leerlingen uitgedaagd om kritisch te denken én zich te verwonderen. Waarom blijft het ene wel bewaard en het andere niet? Wat vinden wij belangrijk en waarom? Met verhalen, onderzoek en verbeelding ontwikkelen ze een bredere blik op cultureel erfgoed en hun eigen plek in de wereld.

Omschrijving van de opdracht

De leerlingen verdiepen zich in internationaal erfgoed. Ze onderzoeken wat werelderfgoed betekent, hoe het beschermd wordt en wie er eigenlijk beslist over behoud. Ze maken kennis met erfgoedelementen uit diverse religies, culturen en regio's en ze leren hier met respect en interesse naar te kijken.

Begeleiding

Gebruik vragen als:

- Wat vind jij een belangrijk monument in de wereld? Waarom?
- Wie beslist wat er bewaard blijft?
- Wat zou jij zelf als erfgoed willen bewaren?

Laat ruimte voor meningsverschillen: niet iedereen vindt hetzelfde waardevol.

Kennisoverdracht

Bespreek:

- Wat is UNESCO?
- Wat zijn voorbeelden van werelderfgoed (natuur en cultuur)?
- Waarom zijn sommige religieuze plekken ook erfgoed?
- Hoe wordt erfgoed beschermd – en waarom is dat soms moeilijk?

Gebruik een wereldkaart en afbeeldingen om locaties te situeren en betekenis toe te lichten.

Differentiatie

- Leerlingen kiezen eigen werelderfgoedobject of plek voor onderzoek.
- Gebruik pictogrammen, informatiekaarten of online bronnen voor taalondersteuning.
- Laat snelle denkers een ethisch dilemma uitwerken: 'Stel dat ... moet plaatsmaken voor een nieuwe stad?'

De vijf fasen van de leercirkel**Verwonderen**

Doel: leerlingen verwonderen zich over de waarde en oorsprong van internationaal erfgoed.

Activiteit: laat een filmpje of afbeelding zien van een indrukwekkend monument (bijvoorbeeld Angkor Wat of het Colosseum). Vraag:

- Wat zie je?
- Hoe oud denk je dat dit is?
- Wat voel je als je dit ziet?

Laat leerlingen iets kiezen wat zij 'wereldbelangrijk' vinden en bespreek waarom ze dat vinden.

Oriënteren

Doel: leerlingen maken kennis met werelderfgoed en verschillende vormen daarvan.

Activiteit: bespreek UNESCO en toon erfgoedlocaties op de wereldkaart. Gebruik de puzzel- of memoryvorm of de stille tentoonstelling om kennis te activeren en nieuwsgierigheid te prikkelen.

Onderzoeken

Doel: leerlingen onderzoeken een erfgoedplek of -verhaal en de betekenis ervan.

Activiteit: in groepjes kiezen leerlingen een erfgoedobject of -plek. Ze zoeken uit:

- wat het is;
- waar het ligt;
- wat het verhaal erachter is;
- waarom het beschermd moet worden.

Laat hen hun bevindingen bundelen in een poster, presentatie of een brief van 'de plek zelf'.

Uitvoeren

Doel: leerlingen verbeelden hun inzichten en standpunten.

Activiteit: elk groepje maakt een presentatie (visueel of gesproken) van hun erfgoedplek. Dat kan zijn:

- een poster met symbolen, weetjes en hun mening;
- een spreekbeurt namens een monument met als titel 'Waarom ik bewaard moet blijven';
- een creatieve tekening met de tekst 'Mijn verhaal als erfgoedplek'.

Organiseer een erfgoed rondleiding door de klas.

Reflecteren

Doel: leerlingen denken na over waarde, keuze en verantwoordelijkheid rond erfgoed.

Activiteit: klassikale reflectie. Vragen:

- Wat zou jij bewaren als je maar één ding mocht kiezen?
- Wat heb jij vandaag geleerd over religie of erfgoed in andere landen?
- Wat betekent het om erfgoed samen te beschermen?

Laat leerlingen de volgende zinnen afmaken:

- Ik vond het bijzonder dat ...
- Werelderfgoed betekent voor mij ...
- Ik wil later leren over ...

Evaluatie en reflectie voor de leerkracht

Observeer:

- Wie toont wereldwijde interesse?
- Wie stelt kritische vragen over behoud of keuzes?
- Wie koppelt het geleerde aan eigen waarden of ervaringen?

Reflecteer:

- Wat zegt de keuze van de leerlingen over hun culturele interesses?
- Welke onderwerpen vroegen om verdieping of extra uitleg?
- Hoe kan ik deze brede blik vasthouden in mijn verdere onderwijsaanbod?

Mogelijke vervolglessen

- Monumenten in mijn stad – lokaal erfgoed in internationale context
- Cultureel erfgoed in oorlogstijd – vernietiging en bescherming
- De wereld als museum? – wie beslist wat mag blijven
- Religieuze plekken wereldwijd – verhalen, gebruiken, respect
- Erfgoed van de toekomst – wat bewaren wij straks

Deze lesbrief hoort bij de uitgave 'EigenlijkWijs'.
www.eigenlijkwijs.nl